

ו. ובמיוחד - לנטוע בהם מדה טובה של רחמנות על בעלי חיים (שמתבטאת גם בטיפור דהאכלת העופות), "ורחמי על כל מעשיר"⁸.

ט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות

ההכנה מי' שבט

א. עיקר ההכנה לט"ו בשבט מתחילה בעשירי בשבט ד' ימים לפניו.⁹

להחליט ב"ראש השנה"

ב. ראש השנה¹⁰ לאילן הוא זמן מסוגל ביותר לקבלת החלטות טובות (והתחלת קיומן תיכף ומיד) על כל השנה כולה להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה¹¹ הן בנוגע לעצמו והן לפעולה על הזולת¹².

ג. יש בכל אחד ואחת מישראל (האנשים והנשים והטף) כל פרטי הענינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש¹³, ו"בראש השנה לאילן" צריך להיות חידוש והוספה [ולהתחזקין] בכל עניני העבודה הנ"ל אצל כל אחד ואחת מישראל, כל חד לפום שיעורא דילי [ראה לקמן אות יב]¹⁴.

לצמוח בעבודת ה' ומתוך תענוג

ד. מ"ראש השנה לאילן" - צריך כל אחד ואחת מישראל להוסיף באופן מחדש בכל הענינים השייכים ל"האדם עץ השדה" (א) עבודה באופן של תענוג, שהוא מוסיף בעבודתו יותר מכפי המוכרח, ועד באופן של תענוג¹⁵.

ה. (ב) עבודה (תמידית¹⁶) באופן של צמיחה דנטיעה (ראילן דוקא¹⁷), שניתוסף לא רק בריבוי הכמות, אלא גם באיכות, ועד

(9) משיחת י"ד שבט תשמ"ט - התוועדות ע' 254: "כפי שמצינו בימי הסליחות שצריך להיות לא פחות מד' ימים ועד"ז בנוגע ל"ראש השנה לאילן". וראה משיחת ש"פ בשלה, ט"ו בשבט תשמ"ט - התוועדות ע' 276-7: "ולכן, ראש השנה לאילן, התחלת הצמיחה לכל השנה כולה, שייך לחדש שבט - שבטו של יוסף, שאצלו מודגש ענין הוסיפה והצמיחה... בדורנו זה נתגלה ענין נוסף בחודש שבט - העשירי שבו הוא יום ההילולא של כ"ק מ"ח נשיא דורנו, ששמו (הראשון) יוסף.

ובחמשה עשר שבו, שבו קיימא סיהרא באשלמותא, שנעשה מילוי ושלמות בכל עניני החודש, ובפרט בענינים המיוחדים שבו, העשירי יהי' קודש" - ניתוסף מילוי ושלמות בכל עניני יום ההילולא דיוסף שבדורנו, ועי"ז ניתוסף גם בפעולה ד"ראש השנה לאילן, התחלת הצמיחה, ענינו של יוסף - שנמשך בכל הדור ע"י נשיא הדור". עיין שם (ובהערות) בארוכה.

(10) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התוועדות ע' 321: "ראש" (לא רק תחלת) השנה" דייקא, היינו, שכולל ומשפיע חיות בכל השנה כולה, בדוגמת ה"ראש" הכולל את החיות דכל אברי הגוף ומנהיגם גם לאחר התפשטות והתבלשות החיות באברים".

(11) וראה שיחת חמשה עשר בשבט תשנ"ב - סה"ש ע' 329: "יש לנצל את הזמן ד"ראש השנה לאילן" כדי להתחזק ולהוסיף בכל עניני העבודה ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לפעולה על הזולת".

(12) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח שם.

(13) "מכמבאר בכ"מ פרטי הענינים בה". עיין בארוכה בשיחת חמשה עשר בשבט תשנ"ב - סה"ש ע' 322 ואילן. וש"פ בשלה ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 256 ואילן.

(14) "ראש שבט נעלה יותר (ועד לעילוי שבאין-ערוך) מהצמיחה שבזריעת תבואה, כי ל"האדם" (אתם קרויין אדם, ע"ש אדמה לעליון) עץ השדה, ובפרט האילנות שנשתבחה בהם ארץ ששיכת ונקראת ע"ש ישראל, כי תהיו אתם ארץ חפץ", ויש בכל אחד וכו".

(15) ש"פ בשלה, ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 253, 262.

(16) ראה משיחת ש"פ בשלה תשמ"ט - התוועדות ע' 274: "שלא לחשוב שמכיון שכבר פעלו ועשו 'עולם ומלואו', יכולים כבר לנוח או לטייל... אלא יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל גזע ורגע, באופן של צמיחה תמידית".

(17) ש"פ בשלה, ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 253: "כידוע שמעלת הצמיחה בנטיעת אילן היא באופן נעלה יותר (ועד לעילוי שבאין-ערוך) מהצמיחה שבזריעת תבואה, כי "בזריעה, התבואה הצומח הוא ממהות הזרע רק שהוא בריבוי, שזרע סאה ועי"ז צומח כמה כורים... משא"כ הנטיעה, שהצמיחה משובח לאין שיעור על הנטיעה, שנוטעין גרעין או ענף, ומוציא אילן עם פירות משובחים כו", היינו שהצמיחה באילן היא (נוסף על הריבוי בכמות) גם באיכות חדשה. ודוגמתו באילן שבעבודת האדם כו". וראה גם שם ע' 262.

המעשה הוא העיקר

שבת שירה

התוועדות מתוך שמחה ושירה ביום ובמוצאי שבת שירה

א. להוסיף ולהשלים (מלשון שלמות) בכל הענינים השייכים ליום ההילולא, לימוד תורתו (ובאופן ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה") והליכה בדרכיו ואורחותיו בהפצת המעינות חוצה¹.

ב. [הנ"ל] כולל ובמיוחד המשך ההתוועדות דיום ההילולא, מתוך שמחה ושירה, כהוראה ונתינת-כח דיום השבת שבו נעשית השלימות דיום ההילולא - שבת שירה².

ג. התוועדות פעילות מתוך אהבת ישראל, ביום ההילולא ובשבת קודש לה', שבת שירה³, ובמוצאי שבת⁴.

להזכיר ע"ד המנהג דנתינת "קאשע" להציפורים ולספר

הילדים הסיפור דקריעת ים סוף כו'

ד. לא מצינו שכ"ק מו"ח אדמו"ר ינהוג בשבת שירה, כמו שקבע המהר"ל מפראג, "שאח"כ חילקו לילדים "קאשע" שיתנו לתרנגולים ולציפורים" (אף שסיפר ע"ד המנהג⁵) ובכל אופן יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה⁶.

ה. אבל בודאי שיש לקבץ ילדי ישראל ולספר להם הסיפור דקריעת ים סוף, כולל גם שילדי ישראל קטפו פירות מהאילנות שצמחו בקרקע הים והאכילו את הציפורים והצטרפו לשירת בני ישראל, כהמנהג דהמהר"ל מפראג⁸.

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילן, והוא על אחריות המלקט בלבד.

(1) שיחת ש"פ בשלה תשנ"ב - סה"ש ע' 319.

(2) שם ע' 20-319.

(3) ראה שיחת ש"פ בשלה תשנ"ב - סה"ש ע' 308: "שעיקר העל" דיום השבת ע"י השיר היא בשבת שירה, וממנו נמשך גם בשאר השבתות, ומזה מובן גם בוגע לעליות דיום ההילולא... שעיקרם ושלמותם (ביים השבת שקשור עם ענין השיר, ובפרט) בשבת שירה".

(4) נוסח המברק שהודא כ"ק אדמו"ר מה"מ לשלוח לא"ש שיחיו תרנגולים וכי"ב שמזונותיהם עליך (כפי שהי' רגיל בדורות שלפ"ז בעיירות הקטנות).

(5) סה"ש תשנ"ב ע' 73.

(6) ש"פ בשלה תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118: "וי"ל מהטעמים לזה - מ"ש אדה"ז בשו"ע (או"ח סכ"ד ס"ח) "יש נוהגים לתת חטים לפני העופות בשבת שירה, ואין נכון שהי' אין מזונותיהם עליך", ובימינו אלו לא מצוי שהיו תרנגולים וכי"ב שמזונותיהם עליך (כפי שהי' רגיל בדורות שלפ"ז בעיירות הקטנות)".

(7) ש"פ בשלה שם ע' 275: "ובכל אופן, גם כשלא מקיימים מנהג הנ"ל (להאכיל העופות בשבת שירה, וכי"ב) בפועל ממש (מאיה טיבה שתהי') - יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה, וי"ל, שזהו א' הטעמים שכ"ק מו"ח אדמו"ר דיבר על זה, וצוה לפרסם בדפוס - כדי שילמדו זה מזמן לזמן, ובפרט בזמן המתאים לענין זה (מענינא דימא), ככל שאר עניני התורה שלו, שנעשו חלק מתושב"ע".

(8) ש"פ בשלה תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת הרבנית בעלת מסירת נפש וכו' מרת מאריאשא בת הרה"ח וכו' ר' בן-ציון ע"ה שגלוב (גארעליק) נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז אשת הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד ב"ר יהודא לייב ע"ה שגלוב שנאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות ביום ד' תשרי ה'תרח"ץ ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"ץ ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ענינו: לאחרי מנחה דערב חמשה עשר בשבט, בחמשה עשר בשבט עצמו²⁸.

יא. [וכן] בימים שלאחריו, עד ליום הש"ק, השבת דמתן-תורה (ומה טוב – בכל א' מזמנים הנ"ל, במקומות שונים וכו')²⁹.

יב. בודאי ינצלו ההתוועדויות ד"ראש השנה לאילן" כדי לבאר ולעורר ע"ד ההוספה והחידוש בעניני העבודה הנ"ל (דשבעת המינים) [גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב)³⁰] [ראה לעיל אות ג]²⁷.

יג. ובמיוחד לעורר התשוקה והגעגועים ועד לרגש השמחה בגלל הידיעה שתיכף ומיד נכנסים לארץ ישראל, לאכול מפרי' ולשבוע מטובה, ולקיים כל המצוות התלויות בה בתכלית השלימות²⁷.

יד. בשנה זו [תשנ"ג³¹] מציעים, [ש]ביום חמשה עשר בשבט יעשו התוועדות כללית (או עכ"פ ברוב עם) בכל מקום ומקום, ועאכו"כ באה"ק - שיתאספו ברוב עם מתושבי המקום (עיר או שכונה וכיו"ב), ויקיימו שם גם ברבים המנהגים של חמשה עשר בשבט - אכילת פירות וכיו"ב (נוסף לזה שכל אחד עושה בביתו הפרטי, באווירה ביתית)³².

טו. [כמובן ש]בהזדמנות זו ידברו וילמדו דברי תורה ובפרט בהתאם לדברי חז"ל שה'אדם עץ השרה' קאי על תלמיד חכם, ושבעת המינים שבהן נשתבחו ארץ ישראל נמשלים בחז"ל לתורה³².

טז. [וגם] להוסיף קבלת החלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות, ובכלל - שאצל כאו"א יראו בגלוי כמו שהוא "האדם עץ השרה", עץ שצומח וגדל בכל הענינים תורה ויהדות, ואילן עושה פרי - "מאי פירי מצוות", פירותיהם של צדיקים מעשים טובים³².

28) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ח - התוועדויות ע' 309: "יש לנצל יום סגולה זה - להקחיל "הנאשם והנשים והטף" כדי להוסיף עוד יותר בכל עניני תורה ומצוות, כולל ובמיוחד - הוספה ושלימות בהליכה בדרכי ואורחותינו של בעל ההילולא, החל מהענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, נתינת צדקה וכו', כ"ל בארוכה. וכדי שיהי' "ברוב עם" וכו'".

29) שם.
30) ראה משיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - שיחות קודש ע' 600-1: "ובהתוועדויות אלו יבארו ויסבירו, שכל שבעת המינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" ישנם ב"ארץ חפץ" דכאו"א מישראל, שבעה ענינים ואופנים בעבודה. וע"ד הרגיל יש לכל אחד זמנים קבועים. אלא שבכותו של יהודי להתעלות למעלה מכל מדינה והגבלה, שאז הוא כולל בבת אחת ובגלוי את כל שבעת המינים! ועל"י נעלית זו יכולה (וצריכה) להיות גם כפי שיהודי נמצא למטה בימות החול כמדוגש בכך שט"ו בשבט הוא יום חול... וזהו ההוראה שיש להסביר לכאו"א - שגם באם עתה, הוא רואה בגלוי רק אחד משבעת המינים, עליו לדעת שיש לו "אוצר" נפלא הכולל את כל שבעת המינים. ואם כן, הרי חבל על אוצר יקר שכזה... שכן, ע"י השתדלות ויגיעה קצת יכול כאו"א מישראל לגלות את כל שבעת המינים גם יחד, עד ל"דבש", הרימו על סודות התורה, כ"ל. וענין זה ניתן להסבירו לכאו"א, גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב), שגם הם בכוחם להבין שיש להם את האוצר האמור, וממילא צריכים הם להשתמש בכוחו".

31) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התוועדויות ע' 225: בין הענינים החדשים שאפשר לעשות בהתאם להתחלת ארבעים שנה מההילולא: בשבת הבאה (לאחרי יום ההילולא) הוא חמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות. ידועים מנהגי ישראל הקשורים ביום זה. החל מהמנהג הכי נפוץ: "נוהגין להרבות בו מיני פירות של אילנות", ובפרט מיני פירות שנסתבחה בהן ארץ ישראל (גפן תאנה ורימון ג' זית שמן ודבש"). [ועד"ז עוד מנהגים ב]חוגי ישראל - נהרא נהרא ופשוט]. אבל בכלל אין הדגשה לקיים את המנהג דאכילת פירות זוקא **ברבים**. על פי רוב אוכלים הפירות כל אחד בפני עצמו, בבית, ביחד עם בני ביתו בתוך הסעודה וכיו"ב.
32) משא"כ בשנה זו - כיון שט"ו בשבט חל ביום השבת, השבת הראשונה לאחרי התחלת שנת הארבעים מההילולא - מציעים, ובבקשה שיפרסמו בכל מקום ומקום: ביום חמשה וכו'".

32) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התוועדויות ע' 225.

לאיכות חדשה [שלא בערך גם לגבי שלימות העבודה די' שבט¹⁸]¹⁷.

ו. ענין עיקרי בנוגע לצמיחה - שבזה נכללת גם הפעולה על הזולת (מתחיל מבני ביתו והנמצאים בסביבתו), על ידי זה שנעשה "עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו" שממנו יצמח עוד אילן ועד שיצמחו הרבה אילנות¹⁹.

אכילת הפירות

ז. נוהגין להרבות בו במיני פירות של אילנות, (ובהדגשה כשחל בשבת²⁰) ובפרט מיני פירות שנסתבחה בהן ארץ ישראל²¹, (וע"פ המנהג גם חרובים²²) [שבכמה מקומות נעשה חלישות בזה מאיזה סיבה שהי'²³].

ח. לעורר את הילדים אודות קיום המנהג דאכילת מיני פירות²⁴ כולל גם - להסביר להם (בסגנון המובן להם) תוכן הענין ד"ראש השנה לאילן" צמיחה וגיידול בכל עניני יהדות, תורה ומצוות, להיות אילנות עושי פירות טובים²⁵.

התוועדות

ט. יש לעורר אודות עריכת התוועדויות בכל מקום ומקום [האפשרי²⁶] גם בחמשה עשר בשבט - [נוסף על המשך ההתוועדויות דיום ההילולא בכדי להשלים (בזה), הן בפשטות השלמת החסרון, והן מלשון שלימות²⁶]²⁷.

י. [בתשמ"ח "שנת הקהל" אמר] כדי שיהי' "ברוב עם" הכי אפשרי - יש לבחור את הזמן הכי מתאים בכל מקום ומקום לפי

18) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשנ"ט - התוועדויות ע' 269.
19) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשנ"ט - התוועדויות ע' 262: "עפ"ז יש לבאר הלשון הרגיל בכמה מקומות "ראש השנה לאילנות", לשון רבים (אע"פ שלשון המשנה הוא "ראש השנה לאילן" לשון יחיד) - דכיון שהתחלת העבודה היא בהענין ד"אהבת לרעך כמוך" כאמירת כאו"א מישראל בהתחלת היום קודם התפלה "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" ורק לאחר"ז מתחיל עבודת עצמו בתפלה, שהתחלת עבודתו היא באופן של "אילנות", לשון רבים".

וראה ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התוועדויות ע' 269: "הוראה מיוחדת בנוגע אלו שזכו להיות שלוחים ושלוחי שלוחים דכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו שלוחו של הקב"ה (.) - שבהמשך ליום ההילולא ושלימותו בש"ק שלאחריו בחמשה עשר בשבט ראש השנה לאילן, יוסיפו בענין השליחות ע"י מיני שליח נוסף - "שליח עושה שליח", אפילו מאה שלוחים.

20) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשנ"ט הערה 40 - התוועדויות ע' 254: "ולהעיר שבט"ו בשבט שחל בשבת מודגש יותר המנהג "להרבות במיני פירות של אילנות" - כיון שבאלה"כ יש להשתדל "להשלים מאה ברכות מן הפירות . . . חזרו ואוכל מעט מפרי זה ומבדך לפניו ולאחריו כו' (רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ו-ז. שו"ע אדה"ז או"ח רסמ"ו)".

21) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התוועדויות ע' 322. ועוד. ובהערה שם: "יש נוהגים (ובפרט אצל הספרדים) לומר לקושיים מנת"ך חזרו כו' המודגשים העילוי דפירות האילן".

22) ש"פ בשלח תנשא - התוועדויות ע' 222: "שהיהודים בכל מקום שהם, יקיימו - ובתוספת הדגשה וחיזוק - את המנהג... ולהעיר שע"פ המנהג אוכלים בט"ו בשבט (גם) חרובים. שלח שייכות מיוחדת עם ניסים - כמו שהנמ' מספרת בנוגע לרבי חנינא בן דוסא שהסתפק בקב חרובין מערב שבת לערב שבת, ובהמשך לזה מסופר שהוא הי' מלומד בניסים".

23) ש"פ בשלח תנשא - התוועדויות ע' 222: "שע"ז מחזקים הקשר עם ארץ ישראל" ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", וניתוסף עוד יותר בניסים שהקב"ה עושה ליהודים".

וראה שיחת ט"ו בשבט - בעת ה"יחידות" תנשא - התוועדויות ע' 243: "יש להזכיר ולעורר עוה"פ ע"ד קיום מנהג ישראל לטעום ולאכול פירות שנסתבחה בהם ארץ ישראל במשך המעט-לעת דחמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות".

וראה שיחת י"ז שבט תשנ"ב - בעת ה"יחידות" - שיחות קודש ע' 621: "...ובפרט לאחרי האכילה מהפירות האמורים - במוחש! וכל המוסיפים בזה - תבא עליהם ברכה, שכן, בינתיים מברכים עוד ברכה על הפרי, וממילא, תבא עליהם ברכה והמשמח מכל הענינים האמורים".
24) "ובפרט פירות שנסתבחה בהם ארץ ישראל".

25) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדויות ע' 270.

26) ראה משיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - שיחות קודש ע' 600: " סידור התוועדויות בכל מקום האפשרי. -] נוסף על המשך ההתוועדויות דיום ההילולא וכו'".

27) י"א שבט וש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 320.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת הרבנית בעלת מסירת נפש וכו' מרת מאריאשא בת הרה"ח וכו' ר' בן-ציון ע"ה שגלוב (גארעליק) נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז אשת הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד ב"ר יהודא לייב ע"ה שגלוב שנאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות ביום ד' תשרי ה'תרח"ץ ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"ץ ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד